

Макурова Марина Юрійвна,
студентка 11 МСБП групи
навчально-наукового інституту
права та психології Національної
академії внутрішніх справ
Науковий керівник: професор
кафедри господарсько-правових
дисциплін навчально-наукового
інституту права та психології
Національної академії внутрішніх
справ, кандидат юридичних наук,
доцент **Г елич Ю.О.**

КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО НА ПІДПРИЄМНИЦЬКУ ДІЯЛЬНІСТЬ

Стан із забезпеченням конституційних прав і свобод в Україні являє сьогодні досить суперечливу картину. У першу чергу, це можна пояснити процесами становлення і розвитку української державності.

Вирізняють такі права і свободи: громадянські (природні права, які людина одержує від народження); політичні (право на свободу об'єднання у політичні партії, на участь в управлінні державними справами тощо); економічні (право приватної власності, на підприємницьку діяльність тощо); соціальні (право на працю, на відпочинок тощо); культурні (право на освіту, свобода думки і слова тощо) .

Право на підприємницьку діяльність є одним із найважливіших прав людини і громадянина в Україні, служить визначальною засадою ринкової економіки, оскільки перехід до ринкових відносин в економіці нерозривно пов'язаний із становленням та розвитком підприємництва.

Конституційні положення на основі загальноправових принципів юридичної рівності, непорушності власності одержують розвиток в загальних принципах господарювання, закріплених у ст.6 Господарського кодексу України: забезпечення економічної багатоманітності та рівний захист державою усіх суб'єктів господарювання; свобода підприємницької діяльності у межах, визначених законом; вільний рух капіталів, товарів та послуг на території України; обмеження державного регулювання економічних процесів у зв'язку з необхідністю забезпечення соціальної спрямованості економіки, добросовісної конкуренції у підприємстві, екологічного захисту населення, захисту прав споживачів та безпеки суспільства і держави; захист національного товаровиробника; заборона незаконного втручання органів державної влади та органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб у господарські відносини [2].

Зазначені конституційні положення також розвинуті в загальних засадах цивільного законодавства, закріплених у ст. 3 Цивільного Кодексу: неприпустимість свавільного втручання у сферу особистого життя людини;

неприпустимість позбавлення права власності, крім випадків, встановлених Конституцією України та законом; свобода договору; свобода підприємницької діяльності, яка не заборонена законом; судовий захист цивільного права та інтересу; справедливість, добросовісність та розумність [3].

Згідно ст. 42 Конституції України, кожен має право на підприємницьку діяльність, яка не заборонена законом [1]. Отже - це суб'єктивне право у сфері економічних відносин. Слід підкреслити, що дане ключове право, яке окрім економічної сфери, має ще й безсумнівний вплив на формування та розвиток особистих, соціальних та політичних свобод, конституційного закріплення набуло лише 28 червня 1996 року - з прийняттям Конституції України. Проте і за цей короткий проміжок часу можна зробити певні висновки щодо можливості його реалізації у діях людей та їх організацій.

Кожен, хто вирішує скористатись закріпленим в Конституції правом здійснювати підприємницьку діяльність, має вибір, чи працювати безпосередньо у статусі приватного підприємця - фізичної особи чи зареєструвати юридичну особу і використовувати її для зайняття бізнесом. Дане питання регулюється Законом України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців» від 15.05.2003 року [4].

Кожен з варіантів є шляхом реалізації конституційного права на підприємницьку діяльність.

Конституційне закріплення означає не тільки гіпотетичну можливість займатися підприємницькою діяльністю, а й фактичне підтвердження того, що держава покладає на себе обов'язок створювати умови для реалізації вказаного права. Тобто, порушення конституційного права мало б викликати адекватну реакцію з боку органів держави, котрі повинні були б звести до мінімуму подібну практику, а якщо такі процеси вже відбуваються, то якнайшвидше прореагувати.

Важливо відзначити, що всі конституційні норми, що складають правову базу підприємницької діяльності, є взаємодоповнюючими і являють цінність саме в єдності і погодженості.

Список використаних джерел:

1. Конституція України від 28 червня 1996 року // Відомості Верховної Ради України. - 1996. - № 30. - Ст. 141.
2. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 року // Відомості Верховної Ради України. - 2003. - № 18, № 19-20, № 21-22. - Ст. 144.
3. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року // Відомості Верховної Ради України. - 2003. - № 40-44. - Ст.356 .
4. Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців» від 15 травня 2003 року // Відомості Верховної Ради України. - 2003. - №31-32. - Ст.263.